

Ježíš - vrchol

**Hledání historického Ježíše
z Nazaretu**

**Od historického Ježíše k
víře v Ježíše Krista**

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Spatřili jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.

Jan 1,14

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli, na co jsme hleděli a čeho se naše ruce dotýkaly, to zvěstujeme: Slovo života.

1 Jan 1,1

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Existoval Ježíš? Kdo to byl?

historické prameny:

- křesťanské
- nekřesťanské

Nekřesťanské:

- římské prameny
- židovské prameny

Křesťanské:

- biblické knihy – evangelia
- apokryfní evangelia:
 - gnostická
 - devocionální
 - diskutovaně kanonická

Ježíš - vrchol

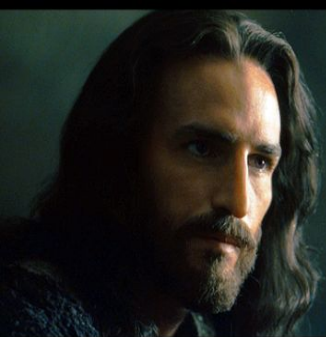
Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - římské

Gaius Plinius Caecilius Secundus

Tvrdili však,[...] že se scházeli v určitý den před úsvitem, zpívali střídavě píseň k poctě Krista jako bohu (carmen Cristo quasi deo dicere) a zavazovali se přísahou ne k nějakému zločinu, ale že se nedopustí krádeží, loupeží ani cizoložství, že dodrží dané slovo a že nezapřou majetek jim svěřený, až budou požádáni o jeho vrácení. Potom se prý rozcházel a opět se shromažďovali k požívání pokrmu, zcela obyčejného a nevinného...

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - římské

Publius Cornelius Tacitus

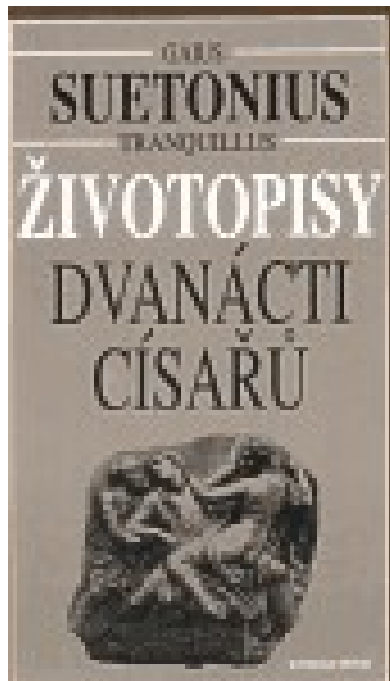
„Skrze lidskou pomoc, skrze dárky císaře, skrze oběti na uspokojení bohů se nedala vyvrátit špatná zvěst o tom, že požár byl založen z rozkazu. Proto Nero, aby všemu udělal konec a utišit řeči, obžaloval jiné z tohoto zločinu, a trestal je nejkrutějšími mukami – ty, kteří byli kvůli svým zločinů lidem nenáviděni a byli nazýváni christiani. Původce toho jména, Kristus, byl za vlády Tiberiovy popraven prokurátorem Pilátem z Pontia...“

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - římské

Gaius Suetonius Tranquillus

„Protože se Židé neustále bouřili z důvodu jistého Chresta, vyhnal je z Říma...“

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - římské

Mara Bar-Serapion

„Co měli Athéňané z usmrcení Sokrata? Hladomor a pohroma na ně přišla jako soud za jejich zločin. Co měli obyvatelé ostrova Samos z upálení Pythagorova? Náhle byla jejich země zasypána pískem. Co měli židé z popravení svého moudrého krále? Hned potom bylo jejich království zničeno. Bůh ty tři moudré muže spravedlivě pomstil: Athéňané pomřeli hladem; obyvatelé Samu byli zaplaveni mořem; židé zničení a vyhnaní za své země žijí v naprostém rozptýlení. Ale Sokrates úplně nezemřel; žije dále v Platonově učení. Pythagoras úplně nezemřel; žije dále v Héřině soše. Ani nezemřel úplně ten moudrý král; žije dále v učení, které založil“

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - židovské

Josef Flavius *Židovské starožitnosti*

„Protože Ananos měl takovou povahu, usoudil, že je vhodná chvíle, když Festus byl mrtvý a Albinus byl ještě na cestě, a svolal zasedání soudců, přivedl před ně Jakuba, bratra Ježíše, zvaného Kristus, a některé jiné. Obvinil je z porušování zákonů a předal je k ukamenování.“

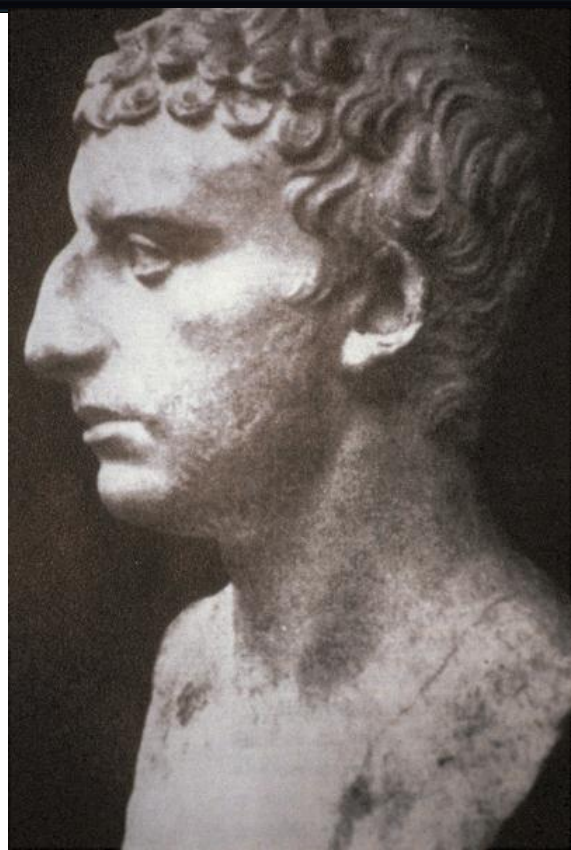
Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - židovské

Josef Flavius *Židovské starožitnosti*

„V té době žil Ježíš, moudrý muž, lze-li jej nazývat mužem. Vykonával totiž podivuhodné skutky, byl učitelem lidí, kteří radostně přijímali pravdu, a získal na svou stranu mnoho Židů i mnohé z pohanů. On byl Kristus. A ačkoli na udání našich předních mužů jej Pilát odsoudil k ukřižování, ti, kteří si jej dříve zamilovali, od toho neupustili. Opět živý se jim totiž ukázal třetího dne, když božští proroci o něm toto i noho jiných věcí předpověděli. A ani dnes ještě nezmizelo pokolení křesťanů, kteří se tak po něm nazvali.“

Ježíš - vrchol

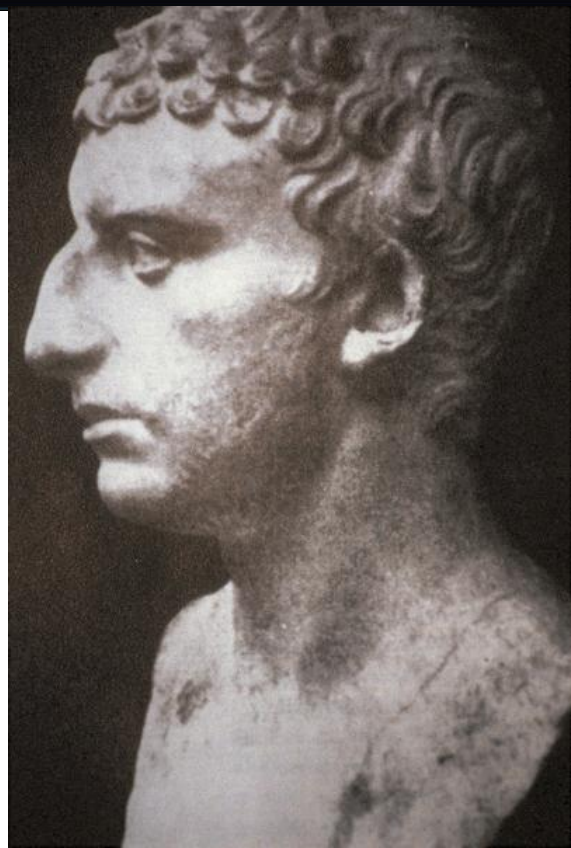
Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - židovské

Josef Flavius

Židovské starožitnosti

„V té době žil moudrý muž jménem Ježíš. Jeho způsob života byl dobrý a byl znám jako ctnostný. A mnoho lidí z Židů i z jiných národů se stalo jeho učedníky. Pilát ho odsoudil k ukřižování a ke smrti. Říkali, že se jim zjevil třetí den po ukřižování a že byl živ; podle toho byl pokládán za Mesiáše, o němž proroci předpovídali zázraky.“

Ježíš - vrchol

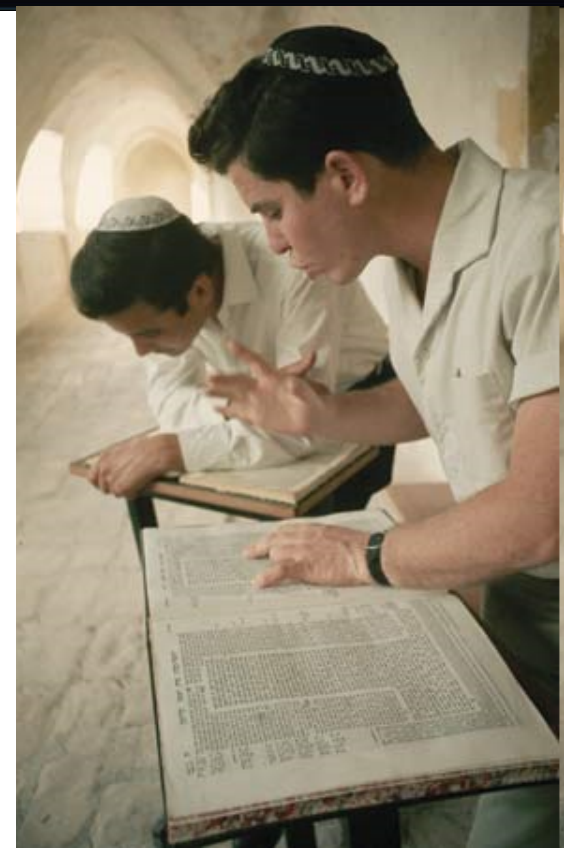
Hledání historického Ježíše

Nekřesťanské prameny - židovské

Talmud

(soupis rabínských diskusí týkajících se židovského zákona, etiky, které židovská tradice považuje za směrodatné; právnícké a etické diskuze jsou orámovány řadou legend a příběhů, které slouží jako dokreslení tematiky)

Zmiňuje se o Ježíšovi, viní jej z kouzelnictví a jeho život interpretuje jako rouhání se Bohu.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny

- biblické knihy – evangelia (Mt, Mk, Lk, Jan)
- apokryfní evangelia:
 - gnostická (Tomášovo gnostické evangelium)
 - devocionálií (evangelia o Ježíšově dětství)

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Lze prokázat věrohodnost evangelií?

Je možné je podrobit historické kritice?

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Jak postupovala klasická apologetika?

- dosvědčit, že autory evangelií jsou Matouš, Marek, Lukáš a Jan
- dosvědčit, že tito autoři byli dobře informováni
- dosvědčit, že tito autoři neměli důvod si vymýšlet
- je možné uzavřít, že to, co napsali, odpovídá pravdě, má historickou hodnotu a lze to brát vážně

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Jsou biblické záznamy věrohodné?

objevy papyových sviků:

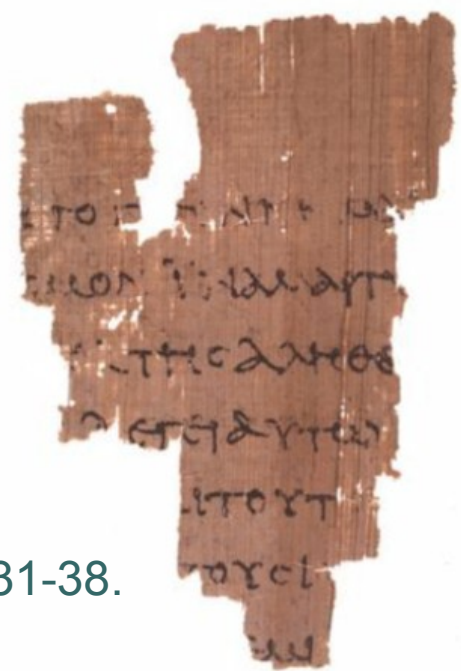
- P52 - nejstarší rukopis NZ - je zlomek Janova evangelia, 18,31-38. Nazývá se Rylandův, podle majitele. Byl nalezen v Egyptě a pochází z počátku 2. stol.
- P66 - zv. Bodmer II (uloženy v Bodmerově knihovně v Ženevě), pochází z konce 2. stol. Obsahuje Jan 1,1-4,26; 5,3b-4; 7,53-8,11.
- P75 - Bodmer XIV-XV, pochází z let 175-225. Obsahuje Lk 3,18-18,18; 22,4-24,53 a Jan 1,1-15,8 (chybí 7,53-8,11).
- P45, P46, P47 - tzv. papyry Chester Beatty, pocházejí ze 3. stol. Byly zakoupeny v Egyptě v letech 1930-31 Angličanem A. Chester Beattym. Obsahují:
 - P45 - velké části evangelií a Skutků
 - P46 - Listy sv. Pavla
 - P47 - Zjevení sv. Jana - neúplné.
- P72 - Bodmer VII-VIII. Pochází z 3.-4. stol. Obsahuje list Judův, 1. a 2. list Petřův.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Rylandův P52
nejstarší rukopis NZ
je zlomek Janova evangelia, 18,31-38.
Pochází z počátku 2. stol.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Bodmer 66

pochází z konce 2. stol.

Obsahuje Jan 1,1-4,26; 5,3b-4; 7,53-8,11.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Chester Beatty,

pocházejí ze 3. stol

- P45 - velké části evangelií a Skutků
- P46 - Listy sv. Pavla
- P47 - Zjevení sv. Jana - neúplné.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Moderní způsob ověření pravosti:

- bibliografický důkaz
- vnitřní svědectví
- vnější svědectví

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Jak evangelia chápat?

- **pojetí autorství**
- **literární druh**
- **historie formace textu**

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Historická pravda evangelií a kritéria jejich historické autenticity

- **kritérium mnohonásobného svědectví**
- **kritérium diskontinuity**
- **kritérium konformity**
- **kritérium vnitřní srozumitelnosti**
- **kritérium nezbytného vysvětlení**

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Co lze považovat za historicky pravdivé v evangeliích?

- **údaje týkající se historicko-kulturního prostředí** (biblické reálie)
- **základní linii Ježíšova působení:** počátky v Galilei, nadšení zástupu ze zázraků, stupňující se nepochopení, přítomnost a působení v Jeruzalémě, politicko-náboženský proces, odsouzení a smrt
- **jednotlivé události Ježíšova života:** křest, pokušení na poušti, proměnění na hoře, hlásání Božího království, výzva k obrácení, učení v podobenstvích, blahoslavenství, modlitba, zázraky a exorcizmy, Jidášova zrada, agonie v Getsemanech, proces, ukřižování, pohřeb, zmrtvýchvstání

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Co lze považovat za historicky pravdivé v evangeliích?

- kontroverze se zákoníky a farizeji ohledně předpisů o sobotě, rituální čistotě, rozvodu a daních
- postoj prostoty a zároveň autority, absolutní čistoty a soucitu s hříšníky, chudými, nemocnými a utlačovanými, postoj služby až k sebeobětování
- záhadné a formulace: znamení Jonáše, znamení zbořeného chrámu
- Ježíšovy výroky o jeho ponížení a povýšení
- odmítnutí politického mesianizmu
- nárok na autoritu – použití Amen, oslovení Boha „Abba“
- povolání apoštolů, jejich nadšení, nepochopení, opuštění

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Křesťanské prameny - evangelia

Závěr:

Evangelia předkládají dostatečný historický portrét Ježíše z Nazareta, včetně záznamu jeho učení. Není to však přímá fotografie a přesný zápis. Evangelia vznikla na základě kázání rané církve, podávají Ježíšovu tvář „osvícenou vírou“.

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Od historického Ježíše k víře v Ježíše Krista

Ježíšův nárok na Božské poslání

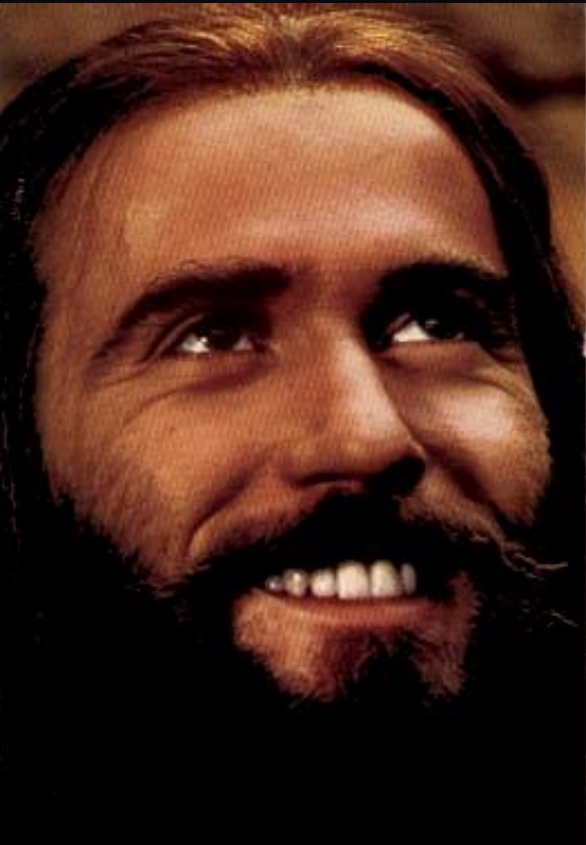
- Ježíš si je vědom svého poslání
- Mesiánské sebevědomí Ježíše
- Ježíš, Syn člověka
- Ježíšovo autoritativní učení a jednání
- Vztah Ježíše k nebeskému Otci

Ježíš - vrchol

Hledání historického Ježíše

Od historického Ježíše k víře v Ježíše Krista

Kdo byl Ježíš?

Učitel?

Mravní vůdce?

Dobrý člověk?

Náboženský reformátor?

Prorok?

Lhář?

Šílenec?

Bůh?